

MODEL DE CERERE DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ

Prezentăm un singur model de cerere de chemare în judecată care poate fi adaptat la oricare dintre cele 9 cazuri prezentate cu titlu orientativ.

DOMNULE PREȘEDINTE,

Subsemnatul(a)_, domiciliat(ă) în_, chem în judecată și personal la interogatoriu pe părătul(a)_domiciliat(ă) în_pentru a fi obligat(ă) la:

- 1) să-și execute obligația pe care și-a asumat-o de a-mi tencui casa, iar în caz de refuz să fiu autorizat ca lucrările să le execut eu pe cheltuiala lui (ei), precum și obligarea la plata sumei de lei, daune moratorii, reprezentând prejudiciul suferit prin neexecutarea la timp a obligației și cheltuieli de judecată;
- 2) să-și execute lucrările de pictură stabilite, iar ca mijloc de constrângere să fie obligat(ă) la plata sumei de_lei, pentru fiecare zi de întârziere, plus cheltuieli de judecată;
- 3) să refacă lucrările necorespunzătoare efectuate la casă, iar în caz de refuz să fiu autorizat să le execut eu pe cheltuiala sa, plus cheltuieli de judecată;
- 4) să-mi predea bicicleta care a format obiectul contractului de vânzare-cumpărare încheiat între noi, cu daune moratorii și, în caz de refuz, să fie obligată să-mi restituie prețul plus dobânda legală și cheltuieli de judecată;
- 5) să-mi plătească suma de_lei, reprezentând prețul unei motorete pe care i-am vândut-o la data de plus dobânzi legale și cheltuieli de judecată;
- 6) să-mi plătească suma de_lei, reprezentând dublul arvunei pe care i-am dat-o la încheierea contractului de vânzare-cumpărare a unei mașini (autoturism), contract pe care refuz să-l execute, plus cheltuieli de judecată;
- 7) să desființeze cele două porți care barează intrarea în curtea imobilului, obligație pe care și-a asumat-o la data de și nu și-a respectat-o, iar în caz de refuz să fiu autorizat să execut eu lucrarea pe cheltuiala sa, plus cheltuieli de judecată;
- 8) să-mi plătească suma de_lei, reprezentând prejudiciul ce mi l-a cauzat prin neexecutare, executarea cu întârziere sau în mod necorespunzător a obligației pe care și-a asumat-o plus cheltuieli de judecată (este vorba de daunele compensatorii și cele moratorii);
- 9) să-mi plătească suma de_lei, pentru că până la data de_nu mi-a efectuat lucrările de zidărie la casă, plus cheltuieli de judecată.

Motivele acțiunii:

În fapt, (se prezintă cât mai scurt și concis starea de fapt care justifică introducerea acțiunii).

În drept, îmi intemeiez acțiunea pe disp. art. 1073 și urm. C. civ.

În dovedirea acțiunii înțeleg să mă folosesc de interogatoriul părățului(ei) - care urmează a fi citat(ă) cu această mențiune de probă cu acte, și anume convenția încheiată între mine și părăț(ă), de expertiza tehnică, de cercetare la fața locului și de probă cu următorii martori:___.

Depun prezenta acțiune, precum și copia contractului, în dublu exemplar, unul pentru a fi comunicat părățului(ei).

Anexez chitanța nr._din_ eliberată de în valoare de lei reprezentând taxa timbru și timbrul judiciar în valoare de lei.

Data depunerii__

Semnătura__

DOMNULUI PREȘEDINTE AL JUDECĂTORIEI

Explicații teoretice

RĂSPUNDEREA CIVILĂ CONTRACTUALĂ

1. CONSIDERAȚII PREALABILE

Răspunderea civilă contractuală este reglementată de art. 1073 - 1090 C. civ., Titlul III, Capitolul VII, intitulat: "Despre efectele obligațiilor".

Potrivit art. 1073, „creditorul are dreptul de a dobândi îndeplinirea exactă a obligației, și în caz contrar are dreptul la dezdaunare.” Obligația de „a da” cuprinde pe aceea de a preda bunul și de a-l conserva până la predare, iar obligația de „a face” sau de „nu face” se schimbă în dezdaunări în caz de neexecutare din partea debitorului (art. 1074 alin. 1 și art. 1075 C. civ.).

În cazurile prevăzute de lege, creditorul poate cere obligarea părățului și la plata beneficiului de care a fost lipsit (art. 1084 C. civ.), cât și la daune moratorii sau compensatorii.

Contractul sau convenția este acordul dintre două sau mai multe persoane fizice sau juridice spre a constitui, a modifica sau a stinge un raport juridic. Se intemeiază pe voință liberă și nesilită a părților egale în drepturi (v. art. 942 C. civ.)

Contractul este valabil încheiat dacă sunt îndeplinite cinci condiții:

a) consumămantul neviciat al părților, adică liber și nesilit;

b) capacitatea de a contracta;

- c) determinarea exactă a obiectului contractului;
- d) existența unei cauze licite, permisă de lege (art. 948 C. civ.);
- e) forma autentică a unor contracte (contractele solemne).

Din punct de vedere al efectelor, art. 973 C. civ. prevede: „convențiile n-au efect decât între părțile contractante” (res inter alios acta, alius nec nocere, nec prodesse potest), deci nu pot folosi, nici păgubi terțe persoane, așa-numitul principiu al relativității contractelor, de la care face excepție numai „stipulația pentru altul”. Sunt totuși și unele terțe persoane interesate, și anume: succesorii universalii, particulari și creditorii chirografari ai părților.

Contractul, având față de părțile contractante puterea unei dispoziții legale, este, potrivit art. 969 alin. 1 C. civ. „legea părților”, care sunt obligate să-l execute cu bună-credință (art. 970 alin. I C. civ.). Această obligație presupune ca executarea să se facă în natură, la data și locul stabilit.

Dacă una dintre părți nu-și execută obligația sau și-o execută necorespunzător sau cu întârziere, partea lezată o poate chema în judecată și pretinde executarea în natură a obligației și plata de despăgubiri civile pentru neexecutarea în termen, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației.

2. OBLIGAȚIILE DE „A DA”, „A FACE” ȘI „A NU FACE”

Părțile contractante sunt obligate să-și îndeplinească obligațiile asumate cu bună-credință. Executarea trebuie făcută în natură, iar când acest mod de executare nu mai este posibil se admite recurgerea la executarea prin echivalent.

Executarea în natură diferă în raport de obiectul obligației, care poate fi un fapt pozitiv sau unul negativ. Este pozitiv când prestația este de „da” sau „a face” și este negativ când obligația este de „a nu face”.

1. OBLIGAȚIA DE „A da” înseamnă a se constitui sau a se transmite un drept real, obligație în cadrul căreia trebuie să distingem dacă este vorba de o sumă de bani sau de un alt bun. În primul caz, executarea în natură este totdeauna posibilă și dacă nu se execută voluntar se poate executa silit, prin vânzarea oricărui bun aparținând celui obligat.

Când este vorba de un alt bun trebuie să avem în vedere dacă bunul este individual determinat sau este determinat numai generic. Distincția este necesară pentru că în prima situație dreptul de proprietate se transmite în momentul încheierii contractului, iar predarea efectivă a bunului constituie o obligație de „a face”, care implică o altă obligație, și anume aceea de a păstra bunul până în momentul predării. Dacă între cele două momente bunul este distrus total sau parțial, pierdut etc., și deci executarea în natură a obligației nu mai este posibilă, prin hotărâre judecătorească se va obliga la despăgubiri.

Când obligația are ca obiect un bun determinat generic, dreptul de proprietate se transmite în momentul predării efective a bunului, fapt care presupune tot o obligație de „a face”.

2. OBLIGAȚIILE DE „A FACE” și „A nu FACE”, au un singur obiect: faptul promis, executarea în natură fiind obligatorie în cazul în care este posibilă. La executarea prin echivalent se recurge numai când executarea în natură nu mai este cu puțință (art. 1075 C.).

civ.).

Cu privire la obligația de „a face”, dacă nu este vorba de o obligație intuitupersonae, art. 1077 C. civ. prevede că dacă debitorul refuză să o execute, creditorul se poate adresa instanței pentru a-1 autoriza să o aducă el la îndeplinire, pe cheltuiala debitorului.

În ceea ce privește obligația de „a nu face”, art. 1076 C. civ. dă creditorului dreptul să ceară distrugerea a ceea ce s-a făcut cu încălcarea obligației de a nu face și totodată poate cere să fie autorizat să distrugă el însuși, pe cheltuiala debitorului, în afară de dezdăunări.

3. ELEMENTELE RĂSPUNDERII CONTRACTUALE

Acțiunea în justiție prin care reclamantul cere obligarea părătului la executarea în natură a obligației pe care și-a asumat-o într-un contract sau pentru a fi obligat la despăgubiri civile reprezentând prejudiciul cauzat prin neexecutare, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației, trebuie să îndeplinească anumite condiții, și anume:

1. EXISTENȚA UNUI CONTRACT VALABIL ÎNCHEIAT. Dacă contractul este nul sau anulabil, sau dacă prejudiciul s-a cauzat în faza discuțiilor, tratativelor precontrac-tuale, fară să se încheie un precontract, răspunderea va fi delictuală, nu contractuală. Existența precontractului dă naștere răspunderii contractuale.

2. EXISTENȚA UNUI PREJUDICIU. Prejudiciul se poate datora neexecutării, executării necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației. Sarcina probei revine reclamantului (art. 1682 și art. 1156 alin. 3 C. civ.).

3. EXISTENȚA CULPEI PÂRÂTULUI. Dacă reclamantul dovedește existența primelor două condiții, culpa părătului se prezumă. Părătul poate fi exonerat de răspundere dacă dovedește că neexecutarea, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației se datorează unor cauze străine de voința sa, care nu-i pot fi imputabile, respectiv forță majoră sau cazul fortuit (art. 1082 C. civ.).

4. PUNEREA ÎN ÎNTÂRZIERE A PÂRÂTULUI. Sunt situații când reclamantul are obligația să ceară părătului să-și execute obligația asumată, înainte de a sesiza instanța cu cererea de chemare în judecată. Această încunoștințare, în practica judiciară, se face printr-o notificare adresată prin judecătorie și care are efectul punerii în întârziere a părătului. Același efect îl are și cererea adresată comisiei de judecată în litigiile pentru care procedura respectivă este obligatorie. Din momentul încunoștințării prin una din modalitățile de mai sus, părătul datorează despăgubiri de întârziere, despăgubiri compensatorii și dobânzi pentru acestea, iar riscurile trec în sarcina lui.

Punerea în întârziere se referă numai la obligațiile de „da” sau „a face”. Nu se aplică obligației al cărei obiect constă în „a nu face” (aii. 1078 - 1079 C. civ.).

Față de regula că debitorul trebuie pus în întârziere, art. 1079 C. civ. prevede că dacă obligația constă în „da” sau în „a face” debitorul este de drept în întârziere în cazurile anume determinate de lege, când s-a contractat expres că el va fi în întârziere la împlinirea termenului, fără a fi necesitate de notificare, sau când obligația nu poate fi îndeplinită decât într-un timp determinat, ce debitorul a lăsat să treacă. Aceste dispoziții reduc substanțial domeniul de aplicare al regulii că reclamantul este obligat să încunoștințeze pe

pârât asupra obligației pe care o are de a-și executa obligațiile asumate.

În materie comercială, potrivit art. 43 din Codul comercial, datorile comerciale ilicite și plătibile în bani produc dobânda de drept din ziua când devin exigibile; iar instanța nu poate acorda termenul de grătie permis de art. 1021 din Codul civil.

5. LEGĂTURA DE CAUZALITATE ÎNTRE FAPTA PÂRÂTULUI de a nu fi executat obligațiile contractuale și prejudiciul cauzat reclamantului. Acest raport de cauzalitate este prezumat de lege (art. 1086 C. civ.).

6. PÂRÂTUL SĂ NU FIE EXONERAT DE RĂSPUNDERE. Pârâtul nu răspunde dacă dovedește că neexecutarea, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere s-a datorat unei „cauze străine” de voința sa, respectiv forței majore sau cazului fortuit, care au fost imprevizibile și de neînlăturat (art. 1083 C. civ.).

4. SESIZAREA INSTANȚEI. MOTIVE. DOVEZI. TIMBRAREA ACȚIUNII

Dacă pârâtul refuză să-și execute obligația asumată prin contract, cât și în situația în care a executat-o cu întârziere sau necorespunzător, reclamantul are dreptul să se adreseze instanței judecătoarești, într-un anumit termen. Ca orice cerere injustiție, cererea de chemare în judecata a pârâtului în materia răspunderii civile contractuale trebuie să îndeplinească cerințele generale și speciale prevăzute de art. 82 - 84 și art. 112 C. proc. civ.

În principal, reclamantul trebuie să aibă în vedere următoarele probleme:

1. DREPTUL LA ACȚIUNE SĂ NU FIE PRESCRIS. Potrivit art. 1 Decretul nr. 167 din 21 iulie 1958 privitor la prescripția extincțivă, republicat, dreptul la acțiune, având un obiect patrimonial, se stinge prin prescripție, dacă nu a fost exercitat în termenul stabilit de lege. În materia răspunderii contractuale termenul în care trebuie sesizată instanța este de 3 ani și începe să curgă de la data când reclamantul a cunoscut sau trebuia să cunoască că pârâtul nu și-a executat obligația sau că și-a executat-o necorespunzător sau cu întârziere și din această cauză i s-a provocat un prejudiciu. Împlinirea acestui termen nu ridică dreptul reclamantului de a sesiza instanța. El continuă să aibă acest drept, numai că nu va mai putea beneficia de protecția judiciară, deoarece acțiunea sa va fi respinsă ca prescrisă.

Instanța de judecată este obligată ca, la cererea părții adverse sau din oficiu, să examineze dacă sesizarea a fost făcută în termenul legal de 3 ani ai dacă constată depășirea acestui termen și revine obligația să pronunțe respingerea acțiunii.

2. INSTANȚA COMPETENTĂ. În materia răspunderii civile contractuale, în general instanța competență este determinată de domiciliul pârâtului, potrivit regulii actor sequitur forum rei (art. 5 C. proc. civ.). Părțile pot însă conveni ca litigiile ivite să fie judecate de o altă instanță (art. IOC. proc. civ.).

De asemenea, potrivit art. 10 C. proc. civ., în afară de instanța domiciliului pârâtului mai sunt competente următoarele instanțe:

a) în cererile privitoare la executarea, anularea, rezoluțunea sau rezilierea unui contract, instanța locului prevăzut în contract, fie chiar în parte a obligației;

- b) în cererile ce izvorăsc dintr-un raport de locațiu a unui bun imobil, în acțiunile de justificare sau prestațiu tabulară, instanța locului unde se află nemîșcătorul;
- c) în cele privitoare la obligațiile comerciale, instanța locului unde obligația a luat naștere sau aceea a locului plății;
- d) în cererile izvorând dintr-un contract de transport, instanța locului de plecare sau de sosire;
- e) în materie de asigurare, instanța în circumscripția căreia se află domiciliul asiguratului, bunurile acestuia sau locul unde s-a produs accidentul.

În cazurile de mai sus reclamantul are alegerea între mai multe instanțe competente.

Cererile privitoare la bunuri imobile se adresează numai instanței în circumscripția căreia se află imobilul.

3. OBIECTUL CERERII și VALOAREA LUI. Obiectul îl constituie pretenția formulată de reclamant împotriva părâtului. Este vorba de obligarea părâtului la repararea prejudiciului cauzat reclamantului prin neexecutarea, executarea necorespunzătoare sau cu întârziere a obligației. Dacă este vorba de bunuri imobile, pentru identificarea lor se vor arăta comuna și județul, zona, cartierul, strada și numărul, iar în lipsă, vecinătățile, blocul, numărul, scara, etajul, apartamentul, numărul de carte funciară și numărul topografic (art. 112 pct. 3 alin. 2 C. proc. civ.).

În concret, reclamantul poate cere prin acțiune ca instanța să hotărască:

1) Obligarea părâtului la „a face”. Părâtul să fie obligat la executarea în natură a obligației, în cazul în care nu a executat-o total sau a fost executată necorespunzător, dacă această măsură este posibilă, iar dacă părâtul va refuza să execute să fie autorizat el, reclamantul, să o execute pe cheltuiala părâtului (art. 1077 C. civ.).

Regula este că obligațiile asumate trebuie executate în natura lor specifică și instanțele judecătoarești au obligația ca, în principal, să oblige pe părât la executarea obligației în natură.

Dacă obligația este intuitu personae, de exemplu părâtul va fi obligat să execute o pictură, să susțină un concert etc., se poate cere obligarea lui la executarea în natură a obligației, dar, în caz de refuz, reclamantul nu poate fi autorizat să execute acea obligație pe cheltuiala părâtului. Într-un asemenea caz singura soluție este obligarea părâtului la repararea pagubei prin echivalent, adică prin plata unei sume de bani.

2) Obligarea la „a nu face”. Părâtul să fie obligat de a desființa sau distrugă ceea ce a făcut sau a construit călcându-și obligația pe care și-a asumat-o de „a nu face”, iar în caz de refuz reclamantul poate cere să fie autorizat a distrugă el însuși, pe cheltuiala părâtului, plus obligarea la despăgubiri (art. 1076 C. civ.).

3) Obligarea la daune cominatorii. Pentru a-1 constrângă pe părât să-și execute în natură obligația impusă de „a face” sau de „a nu face”, reclamantul poate cere obligarea sa la plata unei sume de bani pentru fiecare zi de întârziere, săptămână sau lună, penalități care sunt denumite „daune cominatorii”, creație a practicii judiciare. Ele sunt reglementate prin art. 175 C. proc. civ., care de fapt constituie baza lor legală de

aplicare.

Daunele cominatorii, ca mijloc de constrângere a părâțului la îndeplinirea obligației, se aplică numai în cadrul obligațiilor de „a face” sau „a nu face”, a căror aducere la îndeplinire nu poate fi asigurată de reclamant pe cheltuiala părâțului sau, de pildă, în faza executării silite către executorul judecătoresc.¹ Ori de câte ori o asemenea obligație poate fi adusă la îndeplinire nu numai de părâț, ci și de reclamant sau de organele legale însărcinate cu executarea hotărârilor judecătorești, daunele cominatorii nu se aplică.

În cazul în care se recurge la aplicarea daunelor cominatorii, plata lor începează în momentul executării în natură a obligației. Ele nu au rolul de despăgubiri civile pentru neexecutarea sau executarea cu întârziere a obligației. Ca mijloc de constrângere a părâțului la îndeplinirea obligației, suma stabilită are caracter provizoriu, iar instanța are datoria ca, după executarea obligației, să transforme daunele cominatorii în daune compensatorii. În felul acesta, quantumul prejudiciului cauzat prin neexecutare sau executarea cu întârziere a obligației poate fi mai mare decât prejudiciul real cauzat prin simpla neexecutare sau executarea cu întârziere.

Daunele cominatorii nu se aplică când este vorba de restituirea unor sume de bani, deoarece acestea produc dobânzi la întârziere, și nici obligațiilor de „a da”, dacă executarea poate fi realizată direct, prin intermediul organelor de executare silită. Se aplică și în relațiile dintre societățile pe acțiuni cu capital de stat sau privat.

4) Obligarea la daune compensatorii. Reclamantul poate pretinde obligarea părâțului la despăgubiri civile pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligației în cazul în care executarea în natură sau refacerea lucrărilor necorespunzătoare nu mai este posibilă. El are obligația să precizeze quantumul prejudiciului care i-a fost cauzat și pe care-l pretinde. Prejudiciul trebuie să reprezinte atât paguba efectiv suferită, cât și câștigul de care a fost lipsit reclamantul din cauza neexecutării totale, parțiale sau executării necorespunzătoare a obligației, cu condiția să facă dovada câștigului nerealizat (art. 1084 C. civ.).

Părâțul, potrivit regulii prevăzută de art. 1085 C. civ., răspunde numai de prejudiciul previzibil în momentul încheierii contractului, cu excepția cazului când neexecutarea sau executarea necorespunzătoare se datorează dolului său, situație care-i atrage răspunderea și pentru prejudiciul imprevizibil la încheierea contractului. Dacă, spre exemplu, este vorba de nerestituirea unei sume de bani, debitorul va fi obligat la restituirea sumei actualizată cu coeficientul de inflație ce eventual a avut loc, la care se adaugă dobânzile comerciale ce au caracter de daune compensatorii.

5) Obligarea la daune moratoriu La cererea reclamantului, părâțul poate fi obligat la plata pagubei pe care a cauzat-o prin întârzierea executării obligației. Ele au rolul de a compensa prejudiciul cauzat prin întârzierea executării obligației și pentru acest motiv nu se cumulează cu executarea în natură a obligației și nici nu o înlocuiesc. Când obiectul obligației îl constituie o sumă de bani, iar executarea în natură este întotdeauna posibilă, reclamantul poate pretinde obligarea părâțului la plata unor daune moratorii sub forma unei dobânzi legale pentru întârzierea executării. Potrivit art. 1088 alin. 2 și urm. C. civ., reclamantul are dreptul la dobânda legală pentru simpla lipsă a sumei datorate și plata de la data sesizării instanței, în afară de cazul când, debitorul a fost pus în întârziere sau, după lege, dobânda ar curge de drept. Deci, neplata la scadență a sumei datorate, dă drept creditorului să pretindă repararea pierderii suferite, cât și beneficiul de care a fost lipsit, în baza art. 1084 C. civ.

6) Stabilirea unei clauze penale. Părțile au dreptul ca prin contract sau separat să stabilească cuantumul prejudiciului în caz de neexecutare totală, parțială, cu întârziere sau necorespunzătoare a obligației. Este vorba de clauza penală care nu permite reclamantului să ceară o sumă mai mare decât cea stabilită prin contract. Suma poate fi modificată numai în cazul în care părțile au căzut de acord, iar obligația s-a executat parțial.

Textul articolului 1070 C. civ. prevede că: penalitatea poate fi împușnată de judecător, când obligația principală a fost executată în parte". Acest drept nu operează dacă părțile au stipulat că executarea parțială nu reduce cuantumul prejudiciului stabilit. Instanța are totuși obligația să examineze apărările părăților și dacă va reține că neexecutarea sau executarea cu întârziere s-a datorat unor cauze obiective, care nu-i pot fi imputabile, care l-ar exonera de răspundere, să reducă penalitatea și să mențină numai în raport de culpa lui. Spre exemplu, părăța a achitat cu întârziere tariful datorat pentru prestațiile efectuate de reclamantă, întârziere datorată lipsei resurselor financiare din cauze obiective, constând în calamitatea culturilor, prin lipsa precipitațiilor din primăvara și vara anului 1994. Această împrejurare fiind dovedită, în sensul că prin Hotărârea Guvernului nr. 776 din 11 nov. 1994 s-au alocat fonduri și părăței pentru pierderile suferite, fonduri amânate la plată pentru anul 1995, înseamnă că părăța nu putea fi obligată la penalități de întârziere.

In contractele economice este obligatorie stipularea clauzei penale, datorită caracterului său sancționator, de natură să impulsioneze părțile la executarea la timp a obligațiilor contractuale.

7) Arvuna. Este o convenție accesorie unui contract de vânzare-cumpărare pe care părțile o încheie și care funcționează ca o clauză penală. Trebuie să rezulte din manifestarea expresă de voință a părților, în sensul că ele au înțeles să dea acest caracter sumei de bani primită la încheierea contractului. În lipsa unei asemenea precizări, suma primită trebuie considerată ca acontă, adică parte din preț, care, în caz de neexecutare a contractului, urmează să fie restituță (art. 1298 C. civ.). Ceea ce determină caracterul de arvună al sumei plătite este voința părților, iar nu cuantumul sumei.

În practica judiciară s-a decis că dacă contractul de vânzare nu s-a executat din culpa unei părți contractante, aceasta va pierde arvuna dată sau o va întoarce îndoit dacă a primit-

o, atunci când partea care nu este în culpă nu ar alege să ceară executarea contractului, soluție care nu este în dezacord cu principiile eticei și moralei (art. 1298 C. civ.). Stipularea unei astfel de clauze nu are nimic ilicit și, de altfel, chiar în lipsa unei astfel de clauze exprese, instanțele pot acorda daune compensatorii părții care nu este în culpă.

Având în vedere prevederile art. 1298 C. civ. și ținând seama de punctul de vedere al practicii judiciare, dacă reclamantul nu este în culpă, el poate cere obligarea părățului să restituie dublul sumei pe care a primit-o drept arvună.

Arvuna nu este admisă în raporturile dintre societățile pe acțiuni cu capital de stat.

4. MOTIVE, DOVEZI ȘI TIMBRAJUL ACTIUNII. Reclamantul are obligația să indice motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea de chemare în judecată. De asemenea, îi revine obligația să arate dovezile pe care se sprijină fiecare capăt de cerere. Dacă contractul s-a încheiat în formă scrisă, el trebuie depus și pentru orice dovadă cu înscripții trebuie anexate la cerere atâtea copii căi părății sunt, plus câte o

copie de pe fiecare înscris, pentru instanță. Copile trebuie certificate de reclamant că sunt conforme cu originalul.

Dacă este vorba de dovada conținutului unui act juridic, părțile trebuie să știe că prevederile art. 1191 C. civ. stabilesc că, dovada actelor juridice al căror obiect are o valoare mai mare de 250 lei, chiar pentru depozit voluntar, nu se poate face decât prin act autentic sau prin act sub semnătura privată.

Nu este admisă dovada cu martori, în contra sau peste ceea ce cuprinde actul, nici despre ceea ce se pretinde că s-ar fi zis înaintea, la timpul sau în urma confecționării actului, chiar cu privire la o sumă mai mică de 250 lei. Părțile pot însă conveni ca și în cazurile arătate să poată face dovada cu martori, dacă este vorba de drepturi de care pot dispune.

În dovedirea acțiunii sau în combaterea pretențiilor reclamantului se pot folosi toate mijloacele de probă admise de lege.

Cererea de chemare în judecată se timbrează la valoarea obligației a cărei executare în natură sau prin echivalent, se cere.

5. STABILIREA ȘI EVALUAREA PREJUDICIULUI

Instanța, în baza probelor administrate: interogatori, înscrisuri, martori, expertize tehnice sau contabile, stabilește cantumul prejudiciului pe care îl va plăti debitorul pârât creditorului reclamant,

Evaluarea poate fi convențională, legală sau judiciară.

Este convențională când evaluarea prejudiciului se face chiar de părți printr-o convenție, pe care instanța o consfințează printr-o hotărâre definitivă, potrivit art. 271 C. proc. civ.

Este legală când este vorba de plata unei sume de bani la care se adaugă dobândă legală începând de regulă, cu data chemării în judecată, dacă părțile nu au hotărât altfel (art. 1088 C. civ.) cu excepția contractelor comerciale, în cazul cărora, dobândă curge de drept, din ziua când datoriile comerciale devin lichide și plătibile în bani (art. 43 C. com.).

Evaluarea judiciară se face de către instanță, de regulă în baza unei expertize tehnice sau contabile care are în vedere pierderea efectiv suferită (damnum emergens) și câștigul nerealizat de creditor.

Se are în vedere numai prejudiciul direct, generat de neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a contractului.

Prejudiciile indirecte nu sunt supuse reparării (art. 1086 C. civ.).

Jurisprudență

1. Penalități de întârziere. Actele depuse de pârâtă în apărare, respectiv două protocoale și procesul-verbal de compensare a datoriilor încheiat între părți nu sunt de natură să exonereze pe pârâtă de plata penalităților de întârziere, deoarece aceste acte se referă la alte datorii decât cele care au făcut obiectul litigiului de față și privesc o altă perioadă, ulterioră soluționării în fond a cauzei.

Se mai constată că între părți a existat un contract valabil încheiat, care a stipulat expres termenul de scadență a plășilor și răspunderea pentru nerespectarea acestuia fără a prevedea o altă clauză de decontare, respectiv stingerea obligațiilor părților.

2. Achitarea obligației se poate face de orice persoană interesată sau neinteresată. În mod greșit, instanța de recurs a reținut, în considerentele deciziei, că plata a fost efectuată de un terț și aceasta nu îl poate exonera pe debitor de obligația asumată prin contractele încheiate.

Executarea obligației se face de către debitor, ca regulă generală, de bunăvoie, prin plată.

Potrivit dispoziției art. 1093 alin. 1 C. civ., obligația poate fi achitată de orice persoană interesată, precum un coobligat sau un fidejusor.

Alin. 2 al aceluiași articol prevede să, obligația poate fi achitată chiar de o „persoană neinteresată”; această persoană trebuie însă să lucreze în numele și pentru achitarea datoriei debitorului, sau dacă lucrează în nume propriu să nu se subroge în drepturile creditorului.

Din interpretarea acestor dispoziții legale rezultă că plata poate fi făcută de orice persoană.

De la acest principiu există doar două excepții prevăzute de art. 1094 C. civ., în cadrul obligațiilor intuitu personae sau când părțile au convenit ca plata să nu fie făcută de altcineva, decât debitorul.

3. Principiul răspunderii pentru prejudiciul previzibil. Chiar dacă părțile ar fi prevăzut o clauză de impreviziune, aceasta nu-și putea produce efecte, fiind contrară prevederilor art. 1085 C. civ., care consacră principiul răspunderii pentru repararea prejudiciului previzibil la momentul încheierii contractului.

De la acest principiu există o singură excepție. Atunci când vina debitorului în executarea contractului îmbracă forma intenției, situație în care acesta este ținut să răspundă și de prejudiciul imprevizibil la data încheierii contractului.

4. Convențiile legal încheiate au putere de lege. Potrivit art. 969 C. civ., convențiile legal încheiate au putere de lege între părțile contractante și nu pot fi revocate decât prin înțelegerea acestora, consimțământ mutual sau din cauze autorizate de lege.

Cât timp contractul dintre părți nu a fost modificat, prețul legal datorat de părăți este cel stabilit inițial prin consensul părților.

5. Clauza penală. Prin stipularea clauzei penale (convenția accesorie), părțile au hotărât anticipat daunele-interese compensatorii în cazul neexecuțării totale sau parțiale a obligației ori daunele interese moratorii pe care una din părți le-ar încerca, urmare a executării cu întârziere.

În acest mod, pe baza principiului disponibilității, părțile, prin voința lor, stabilesc cuantumul despăgubirilor pentru prejudiciile suferite ca urmare a neexecuțării obligațiilor asumate.³

6. Clauza penală. Omisiunea formulării cererii reconvenționale. Raporturile comerciale dintre părți s-au desfășurat în baza contractului de vânzare cumpărare, cuprinzând clauza care se prevedea că "în cazul nerespectării termenelor de plată se percep penalizări în valoare de 5% din suma neachitată, pentru fiecare zi de întârziere".

În raport de clauza penală privind nerespectarea termenului de plata prețului, instanțele au greșit neacordând reclamantei și penalități de întârziere. Împrejurarea că reclamanta nu a predat părâtei bunul prevăzut în contract, nu înălțură efectele clauzei penale, atât timp cât părâta nu a formulat cerere reconvențională, cu referire la pretențiile ei.

7. Penalități. Instanța de fond și apel a reținut temeinicia cererii privind plata de penalități, în temeiul contractului, dar a considerat că acestea trebuie limitate la cuantumul debitului, potrivit art. 7 alin. 3 din Legea nr. 76/1992.

Limitarea prevăzută de text nu-și are temei, atât timp, cât părțile nu au prevăzut-o în contract, ci au stabilit sancționarea nerespectării obligației de plată cu penalități de 3% pe zi, pe toată perioada de întârziere a plășii, situație în care nu-și au aplicabile prevederile art. 7 alin. 3 din Legea nr. 76/1992.

8. Penalitate. În contract s-a prevăzut că, în cazul neîndeplinirii obligațiilor asumate, „cumpărătorul se obligă să achite pentru fiecare zi de întârziere în plata prețului o penalizare de 0,30% din suma ce trebuia achitată”.

Recurenta și-a îndeplinit obligația asumată dar intimata nu a achitat prețul.

Lipsa disponibilităților bănești invocată de părătă nu constituie o cauză exoneratoare de răspundere, astfel că, pe lângă prețul mărfuii, intimata datorează penalități de întârziere în decontare, în baza contractului ce constituie părților conform art. 969 C. civ.

9. Clauzele stipulate. Respectare. Litigiul având ca obiect lucrări de proiectare nu poate fi soluționat în afara clauzelor stipulate cert de părți în contract. Reclamanta, cunoscând cum se derulează în timp un contract de acest gen, trebuia să-și ia măsuri de precauție în sensul de a înscrie în contract clauze care să o apere de eventualele evenimente ale timpului, respectiv: renegocierea prețului, eventuale dobânzi ce urma să le suporte, procentul de inflație, termenele intermediare și termenul final de predare. Neprocedând în acest mod, ea suportă consecințele în limitele contractului încheiat, încasându-și numai sumele ce au rezultat în mod cert din contract.

10. Dreptul creditorului de a cere executarea exactă a obligației sau dreptul de a cere dezdaunare. Părâta s-a obligat prin contract să predea reclamantei marfa contractată dar nu și-a respectat această obligație.

Potrivit art. 1073 C. civ. "creditorul are dreptul de a cere îndeplinirea exactă a obligației și, în caz contrar, are dreptul la dezdaunare".

Așa fiind, se constată că instanțele au procedat corect atunci când au obligat pe recurentă la executarea în natură a obligației și, în subsidiar, la contravaloarea actualizată a mărfurilor pe care trebuie să le livreze intamatei reclamante, aceasta reprezentând numai, în parte, dezdaunarea la care ar fi avut dreptul în caz de neîndeplinire a obligației principale.

11. Compensarea. Compensația, ca mod de stingere a datoriilor reciproce, reglementată de art. 1143 și urm. C. civ., operează în cazurile și condițiile expres arătate. Între acestea, potrivit art. 1145 C. civ., compensația nu are loc decât între două datorii care deopotrivă au ca obiect o sumă de bani și care sunt deopotrivă lichide și exigibile.

Instanțele au reținut corect, că nu sunt întrunite cerințele impuse pentru compensarea datoriilor reciproce ale părților, în condițiile în care, în timp ce existența și întinderea datoriei contestate sunt consfințite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă și investită cu formulă executorie, datorită intamatei, constituie doar obiectul cererii aflată în curs de judecată la prima instanță.

12. Contract de asigurare. În speță s-a dovedit că, în schimbul plății unei rate de 298 dolari USA, s-a încheiat un contract de asigurare în temeiul căruia reclamantul a fost garantat pentru o serie de riscuri, printre care și acela privitor la furtul autoturismului.

Ca urmare, din moment ce unul dintre riscurile asigurate s-a produs (furtul autoturismului) în perioada în care convenția părților era în vigoare, iar organele de poliție nu au descoperit pe autorii furtului, în mod justificat instanțele au reținut că acțiunea este admisibilă în temeiul dispozițiilor art. 969 C. civ., care consacră putere de lege convențiilor încheiate între părți, înlăturând susținerile recurentei în sensul că în cauză ar fi incidente dispozițiile Decretului nr. 471/1971, deși acestea nu au fost menționate în contract.

Faptul că, reclamantul, la data producerii riscului asigurat (furtul), nu a parcat autoturismul în garaj, nu are nici o relevanță în soluționarea pricinii, întrucât în convenția părților nu a fost prevăzută expres o asemenea clauză, iar pe de altă parte, nu s-a dovedit că procedând în acest fel (adică parcând mijlocul de transport într-un alt loc decât în garaj), acesta ar fi contribuit, aşa cum se susține, la mărirea riscului asigurat, ca să se justifice diminuarea sau absolvirea de răspundere a părâtei în legătură cu sumele solicitate și acordate cu titlu de despăgubiri.

13. Contract de comision. Potrivit art. 405 C. com., comisionul are ca obiect tratarea de afaceri comerciale de către comisionar pe socoteala comitentului. Între comitent și comisionar există același drepturi și obligații ca între mandant și mandatar.

Din aceste prevederi legale, rezultă că actele juridice încheiate de comisionar cu terții își produc efectele asupra comitentului, care suportă și riscurile legate de executarea contractului.

Astfel că, livrarea fiind făcută în regim de comision, calificată chiar de reclamanta furnizoare care a întocmit și actele de livrare, precizând un comision în beneficiul părâtei, cuvenit acesteia pe măsura vânzării cărților livrate, rezultă că este exclusă ipoteza unui contract de vânzare-cumpărare propriu-zis, aşa cum, eronat, a reținut instanța de apel.

14. Contract de garanție. Ipotecă. Este de principiu că ipoteca se constituie asupra unui imobil pentru garantarea unei creațe determinate și să stingerea obligației pe care o garantează are ca efect stingerea ipotecii, în acest sens, fiind prevederile art. 1746 și 1800 pct. 1 C. civ.

Textul de lege invocat se referă la răspunderea solidară a fidejusorului care garantează o obligație comercială, ori, regimul juridic al contractului de ipotecă, aşa cum este el prevăzut în art. 1746-1814 C. civ., este diferit de cel al fidejusorului, reglementată în art. 1652-1684 din același cod.

15. Garanție. Solidaritate. Prin contractul de credit, recurenții au consimțit să o garanteze pe pârâtă pentru creditul acordat, astfel că urmează să răspundă în solidar cu aceasta, față de reclamantă, atât la restituirea creditului, cât și la plata dobânzilor.

În ceea ce privește lipsa de culpă invocată de recurenți, pentru nerestituirea creditului de către pârâtă, această împrejurare nu are nici o relevanță în legătură cu obligația de garanție pe care și-au asumat-o.

Cu privire la insolvabilitatea pârâtei, invocată ca împrejurare ce ar fi trebuit mai întâi constatată, este de reținut că reclamanta era în drept să cheme în judecată deodată, pe toți debitorii săi solidari, care și-au asumat obligația restituirii creditului, din acest punct de vedere, eventuala insolvabilitate a pârâtei neavând nici o relevanță.

16. Fidejusiune. Contractul de fidejusiune se înscrie printre garanțiile personale ale creditorului și îmbracă forma fidejusiunii determinate (art. 1656 C. civ.) și nedeterminate (art. 1657 C. civ.).

În cazul fidejusiunii determinate, obligația asumată se interpretează restrictiv și garantul nu poate fi obligat „peste marginile în care s-a contractat” aşa cum prevede art. 1656 C. civ.

Spre deosebire de aceasta, în situația fidejusiunii nedeterminate, ce este concepută, de regulă, în termeni generali pentru garantarea obligației principale, garanția la care s-a obligat fidejusorul „se întinde la toate accesoriile unei datorii și la spezele primei reclamații, și la toate cele posterioare notificării făcute fidejusorului” aşa cum impune art. 1657 C. civ.

17. Gaj. Încuviințare vânzare. Termen. Procedura pentru încuviințare vânzării obiectelor date în gaj este reglementată de titlul XIV din Codul comercial, pentru opoziția la ordonanța de încuviințare a vânzării gajului, art. 483 din Codul comercial prevăzând un termen de 3 zile.

Termenul, pentru a declara apel împotriva hotărârii intervenite asupra opoziției, este de 8 zile de la comunicare, conform prevederilor art. 484 C. com.

Așadar, momentul de la care termenul de apel începe să curgă este marcat de data la care părților li s-a comunicat hotărârea.

Așa cum a confirmat și recurrenta, hotărârea atacată cu apel i-a fost comunicată la data de 9 iulie 1996 iar apelul său a fost depus după expirarea termenului legal de 8 zile, abia la data de 22 iulie 1996.

Constatând că nu s-a respectat un termen legal absolut, instanța de apel, în mod corect, a reținut tardivitatea apelului.

Împrejurarea că, dintr-o eroare, în dispozitivul hotărârii s-a înscris termenul de apel este de 15 zile, în loc de 8 zile, nu îndreptătea pe recurrent să depășească termenul legal, întrucât acesta este un termen imperativ, prevăzut de lege, nefiind atribuit instanței de a-l stabili.

18. Gaj. Încuviințare. Vânzare prin ordonanță. Reclamanta a solicitat să se autorizeze vânzarea prin ordonanță a gajului comercial constituit de pârâtă pentru împrumutul contractat.

În contractul de credit bancar se precizează expres, că gajul existent nu se va putea valorifica decât pe

măsura constituirii unui nou stoc de aceeași valoare, din noi aprovizionări, situație în care, în mod corect, instanțele au constatat că în cauză nu sunt aplicabile dispozițiile art. 482 C. com.

Astfel, s-a reținut că, în caz de neplată la termen a întregii datorii pentru care s-a constituit gajul, creditorul poate cere instanței să autorizeze vânzarea gajului, potrivit art. 480 C. com., numai dacă lucrul s-a pus și se află în posesia creditorului, situație care nu se regăsește în această cauză.

19. Gaj. Încuviințare vânzare. Este de menționat că în contractele de garanție mobiliară, bunurile mobile gajate sunt în custodia părților, care au obligația să nu le înstrâineze până la achitarea integrală a creditului acordat.

Din cele de mai sus, rezultă că, în mod corect, instanțele au constatat că în speță nu sunt aplicabile dispozițiile art. 482 C. com.

Astfel, s-a reținut că, în caz de neplată la termen a întregii datorii pentru care s-au construit gajurile, creditorul poate cere instanței să autorizeze vânzarea gajurilor, potrivit art. 480 C. com., numai dacă bunurile s-au pus și se află în posesia creditorului, situație care nu se regăsește în această cauză.

20. Contract de mandat. Potrivit prevederilor art. 1532 C. civ., mandatul este un contract în virtutea căruia o persoană se obligă, fără plată, de a face ceva pe seama altei persoane de la care a primit însărcinarea.

Mandatul, se arată în art. 1535 C. civ., poate fi în special pentru o afacere sau pentru anumite afaceri, ori general, pentru toate afacerile mandantului

Când este vorba de acte de înstrăinare sau acte de ipotecare, dispune art. 1536 alin. 2 C. civ., mandatul trebuie să fie special.

În sensul art. 1546 alin. 2 C. civ., mandantul nu este îndatorat pentru ceea ce mandatarul a făcut peste limitele puterilor sale, afară numai când a ratificat mandatul expres și tacit.

Prin urmare, dacă din atitudinea și comportamentul mandantului se demonstrează că acesta a ratificat actele făcute de către mandatarul său, actele încheiate rămân valabile.

21. Cărăuș. Răspundere civilă. Cărăușul este răspunzător de executarea transportului și integritatea mărfii pe întregul parcurs până la eliberare și răspunde de cantitatea constatătă pe cântarul său.

Potrivit art. 82.1 din Regulamentul de transport pe C.F.R., aprobat prin O. G. nr. 41/1997, calea ferată care a primit la transport marfa cu scrisoarea de trăsură, este răspunzătoare de transportul și integritatea mărfii pe întreg parcursul până la eliberare.

Transporturile în litigiu încărcate cu ulei rafinat de floarea soarelui au ajuns violate la destinație și cu lipsuri în conținut.

Constatarea lipsurilor în stația de destinație s-a făcut în condiții de opozabilitate, procesele verbale fiind încheiate de către cărăuș și destinatar, conform prevederilor Regulamentului de transport.

22. Reevaluarea juridică a creanței. În mod greșit a statuat tribunalul că reclamantul nu ar fi îndreptățit să

solicite despăgubiri echivalente devalorizării monedei naționale ca urmare a neexecutării de către pârâtă a obligației de restituire a împrumutului contractat potrivit contractului autentificat sub nr. 15.674 din 18 dec. 1997.

Dispozițiile Codului civil la care se referă tribunalul în considerențele deciziei erau aplicabile în situația în care moneda națională era stabilă. Cum însă de la data stabilită în contract pentru restituirea împrumutului, moneda națională s-a devalorizat în procentul reținut corect de către prima instanță, reclamantul era îndreptățit să obține de la pârâtă suma echivalentă cu devalorizarea, bineînțeles raportată la suma care formează obiectul contractului de împrumut.

Neîndeplinirea de către pârâtă a obligației asumată prin contractul de împrumut a cauzat pârâtului daune echivalente cu devalorizarea monedei naționale, astfel că, în speță, sunt aplicabile dispozițiile art. 1084 și 1086 C. civ.

23. Clauză penală. Dobândă comercială. În contractul încheiat între părți, la art. 10 pct. 6, s-a prevăzut că pentru neîndeplinirea obligațiilor asumate partea în culpa va plăti penalități de întârziere.

Prin această convenție accesorie, părțile au convenit ca, în scopul asigurării îndeplinirii obligației principale, partea din vina căreia obligația n-a fost executată să plătească celelalte părți o sumă de bani, chiar pentru simpla întârziere în executare, în conformitate cu prevederile art. 1086 C. civ.

Prin stipularea clauzei penale (convenția accesorie), părțile au hotărât anticipat daune-le-interese compensatorii în cazul neexecutării totale sau parțiale a obligației, ori daunele interese moratorii pe care una din părți le-ar încerca ca urmare a executării cu întârziere.

În acest mod, pe baza principiului disponibilității, părțile, prin voința lor, stabilesc quantumul despăgubirilor pentru prejudiciile suferite ca urmare a neexecutării obligațiilor asumate.

În consecință, fiind prevăzute în convenția accesorie plata unor daune interese potrivit prevederilor art. 1087 C. civ., nu se mai pot pretinde alte despăgubiri ca urmare a neîndeplinirii totale sau parțiale a obligației de plată sau pentru întârzierea în executarea contractului.

În speță, părțile au convenit asupra daunelor interese, iar pârâta a fost obligată la plata de penalități către recurrentă, astfel că aceasta din urmă nu mai este în drept să pretindă și dobânzile prevăzute de art. 43 C. com.

24. Dobânzi bancare. Acordare. Condiții. Cererea reclamantei, reiterată și în recurs, de a-i se plăti daune echivalente cu dobânzile plătite băncii pentru creditele acordate, pentru desfășurarea activității sale curente, trebuie dovedită să fie în legătură "directă și necesară" cu raportul de obligație, dintre părțile aflate în litigiu.

Faptul că reclamanta a plătit pentru creditele sale curente dobânzi bancare, nu duce automat la concluzia, în lipsa unor dovezi certe de la cauză la efect, că o parte din acestea s-au plătit din culpa pârâtei, care nu a restituit suma eronat încasată.

Potrivit art. 1086 C. civ., orice pagubă trebuie să fie o consecință directă și necesară a raportului de obligație dintre părți; or, în speță, nu s-au făcut dovezi în acest sens, astfel cum corect au reținut instanțele

prin hotărârile atacate.

Pe de altă parte, trebuie menționat că reclamanta ar fi fost în drept să pretindă dobânzile prevăzute de art. 43 C. com., care stipulează că "datoriile comerciale lichide și plătibile în bani" produc de drept dobânzi, "din ziua când devin exigibile", dar acestea nu au fost solicitate, deci nu puteau fi acordate automat de instanță.

25. Penalități de întârziere. Convenția părților. Efecte. În cauză se constată că reclamanta-fumizoare a livrat diverse cantități de produse, potrivit facturilor menționate.

Raporturile comerciale dintre părți privind aceste livrări s-au derulat în baza unor contracte în care părțile au convenit, între altele, asupra plății de penalități pentru neexecutarea în natură a obligațiilor de 25% din valoarea contractului rămasă neonorată, cât și penalități de întârziere în plata prețului mărfuii, de 3% din valoarea facturii.

În consecință, din moment ce părțile au stabilit prin contractele încheiate, produsele, cantitățile și condițiile de livrare, precum și răspunderea juridică a fiecărei dintre ele pentru neonorarea obligațiilor contractuale asumate, pentru întârzierea în decontarea prețului, părțea datorează penalitățile solicitate prin acțiune, reținute în sarcina sa, corect de instanța de fond.

În consecință, recursul reclamantei a fost admis, menținându-se dispoziția de obligarea părții la plata penalităților de întârziere în decontare.

26. Daune echivalente cu dobânzi bancare plătite pentru credit. Potrivit art. 1086 C. civ., orice pagubă trebuie să fie consecință directă și necesară a raportului de obligație dintre părți.

Cererea reclamantei de a-i se plăti daune echivalente cu dobânzile plătite băncii, pentru creditele acordate și necesare desfășurării activității sale curente, trebuie dovedite a fi în legătură directă și necesară cu raportul de obligație dintre părți.

Faptul că reclamanta a plătit pentru creditele curente dobânzi bancare nu duce automat la concluzia, în lipsa unor dovezi certe de la cauză la efect, că o parte din acestea s-au plătit din culpa părții care nu ar fi achitat la termen contravalorarea lucrărilor executate.

Așa fiind, reclamanta era în drept să pretindă numai dobânzile prevăzute de dispozițiile art. 43 C. com. care stipulează că "datoriile comerciale lichide și plătibile în bani produc dobândă de drept din ziua când devin exigibile".

27. Daune interese. Dobândă bancară. Dobândă comercială. Potrivit dispozițiilor prevăzute în art. 1086 C. civ., chiar în cazul când neexecutarea obligației rezultă din dolul debitorului, daunele interese nu trebuie să cuprindă decât ceea ce este o consecință directă și necesară a neexecuției obligației, cu alte cuvinte să existe legătură cauzală între eventualele dobânzi achitate de reclamanți și neplata prețului de către părță.

Or, în spăță, daunele interese solicitate de reclamantă, care precizează că acestea constau în dobândă bancară pe care a achitat-o băncii pentru creditele solicitate, necesare activității sale curente, nu au o legătură directă și necesară cu raportul de obligație intervenit între părți. Este de reținut că dobânzile bancare pentru creditele acordate sunt datorate indiferent de scopul în care acestea au fost luate. În spăță,

creditele acordate au fost contractate de reclamantă anterior încheierii raportului comercial cu pârâta.

In consecință, greșit instanța de apel a considerat că suma acordată societății reclamante cu titlu de daune interese reprezintă dobândă comercială, care se acordă potrivit art. 43 C. com., întrucât daunele interese pretinse constituie dobândă bancară, aşa cum chiar societatea reclamantă a solicitat și a precizat prin acțiune.

Mai mult, cum dobânzile plătite de societatea reclamantă sunt dobânzi bancare, dar pentru credite acordate anterior încheierii raportului de obligații cu societatea pârâtă, se constată că nu există legătură de la cauză la efect între plata acelor dobânzi și neachitarea la termenul scadent al prețului de către societatea pârâtă, și care este absolut necesară pentru a antrena răspunderea în asemenea raporturi de obligații.

Astfel fiind, urmează a se admite recursul cu consecința înlăturării obligației societății pârâte la plata dobânzilor bancare pretinse.

28. Energie electrică. Majorarea obligatorie de tarif. Reclamanta Filiala Rețele Electrice a furnizat pârâtei, Regia de Gospodărie comună, energie electrică, în perioada august-septembrie 1993, în temeiul contractului nr. 53/1986-1990, prelungit succesiv.

Prin art. 12 din contract, părțile au prevăzut că acesta este supus Regulamentului pentru funcționarea și utilizarea energiei electrice aprobat prin H.C.M. nr. 2763/1968.

Prin H.G. nr. 236/1993, aplicabilă cu data de 25 iulie 1993, s-a aprobat un nou Regulament pentru furnizarea și utilizarea energiei electrice, fiind abrogat vechiul Regulament.

Potrivit noului regulament, care completează contractul, se prevede în art. 12, că pentru neachitarea în termen de 10 zile a contravalorii energiei electrice se percepe o majorare de tarif de 0,2% pentru fiecare zi de întârziere.

După trecerea a 15 zile de la aplicarea majorărilor de tarif, în cazul neachitării facturilor, furnizorul va proceda la întreruperea livrării energiei electrice.

În speță, pârâta a achitat cu întârziere energia electrică furnizată de reclamantă, astfel că instanțele de fond și apel au reținut întemeiat că aceasta datorează tariful majorat prevăzut în regulamentul menționat.

Criticile recurenteîn sensul că majorările de prețuri ale energiei electrice, nefiind negociate și comunicate de părți cu 30 de zile înainte de aplicarea lor nu-i sunt opozabile, sunt neîntemeiate.

Majorările de prețuri ale energiei electrice, intervenite în august 1993 au fost stabilite la nivelul Guvernului, prin negocieri între Ministerul Finanțelor și Ministerul Industriilor, astfel că noile tarife erau obligatorii și deci era exclusă o negociere între părțile contractante, motiv pentru care recursul a fost respins ca nefondat.